

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1911. FEBRUÁR 15.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 37. SZAM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések petít sor szá-
mításával díjszabás szerint

A közös bank.

Kassa, febr. 14.

Az általános műveltség ma már annyira kifejlesztette az emberek ismeretvilágát, tudását, hogy nagyon nehéz valakinek újat mondani. Ugyanazt más és más hangnemben ismételtén végig haligatni, kezd lassanként unalmassá válni. Az önálló és közös bankról, a pénzügyi és gazdasági függetlenségről már évtizedek óta annyi nagyszabású és remek beszédet hallottunk, hogy a parlamentben most rikácsoló, élő grammofonok szónoklása kezd már bosszantóvá, türehetlenné válni. Ugyan kit akarnak a szónokok meggyőzni s mit akarnak szónoklásaikkal elérni? Van ember Magyarországon, aki elhiszi, hogy a közös bank meghosszabbítását szónoklásokkal meg lehet akadályozni? Ha volna, a szerencsétlent nyomban szanatóriumba szállíthatnák; mert súlyosan beteg.

A közös bank meg lesz, meg kell lenni, ha török, ha szakad, mivel most még másképpen nem lehet, hát legyen meg s menjünk végre tovább. A parlamentnek nem lehet az a rendeltetése, hogy a nadrág egyik szarát a többség, a másik szarát a kisebbség huzzza, s addig huzzza, míg a nadrág kettészakad s egyik se veheti hasznát. Azé a nadrág, akié a többség.

Ezen nem lehet veszekedni, ha csak valaki erőnek erejével komizkodni nem akar. A parlament időfelelőse nagyobb kárt okoz az országnak, mint okozhatna a legrosszabb közös bank és még a leghevesebb ellenzéki szónok is elismerte, hogy az osztrák-magyar bank mindenképen megfelel rendeltetésének és annak jósága vita tárgyát se képezte.

Nincs célja tehát e kerékkötésnek. A törvényjavaslatok egész sorozata vár megalkotásra s a képviselő urak a törpe ellenzék gyerekes kedvteléséből kénytelenek bankosdit játszani. Az elvi álláspontját képviselő ellenzék

méltóságteljes tiltakozása mindenkiben tiszteletet s elismerést kelt. Irányi idejében se hajtott fejet, térdet az ellenzék; de cigánykereket se hányt. Minden alkalommal kifejezte elvi álláspontját s erélyesen tiltakozott minden ezzel ellentétes törekvéssel szemben, de szélmalom elleni harcot soha se nem kezdett, se nem folytatott, üres szalmacséplésre nem használta fel a parlamenti munka drága pénzen fönntartott műhelyét. Az újabb idők ellenzéke tört, zuzott, verekedett, tinta-tartót, ollót, tojást hajított a képviselőházban, szuronyos honvédekkel tesékeltette ki magát s mégse lett meg az önállóságból semmi se; közös marad a — hadsereg, a vám, a bank, minden úgy, amint a kiegyezésben meg lón írva.

Ugyan mi haszna volt az országnak a sok zivatarból, a sok rombolásból? Semmi. Kára azonban — annál több. Mert amint mindenki láthatja és érezheti, sokkal kurtábban fogják Bécsben a gyepőlőszárat s amit már megengedtek, azt is visszaszívják. Tessék tovább demonstrálni és obstruálni. A mult nagyon biztató. Az eddigi nemzeti ellenállásokkal nagyon sokra mentünk. Érdemes lesz folytatni.

Jobb bizony, ha egy-kettőre tárgyalnák s megteremtenék mindama törvényjavaslatokat, amelyeknek, ha tetszik, ha nem, de meg kell lenni, mint ahogy akár előbb, akár később törvényerőre is emelkednek s aztán az ország belügyeit tárgyaló törvényalkotásokra térnének át, amelyekben a kormánynak, parlamentnek teljesen szabad a keze.

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK

:: 7 UJ BILIÁRDASZTAL. ::

Minden szombaton

≡ katonazene-hangverseny. ≡

A hólabda rendszer ellen.

Egy bécsi cég visszaélése.

Szelvények terjesztése büntetéssel jár.

Czipész iparosaink körében az utóbbi időben gyakran merül fel panasz, hogy a Politzer Bertalan bécsi cég (Wien Mariahilferstrasse 48 IV. 32.) az 1884. évi XVII. t. c. 51. § ába ütköző hólabda (lavina) rendszerű árusítás szándékával 1.50 koronás szelvényekkel árasztja el a közönséget és bizonyos számú szelvények vásárlása és viszont eladása esetén a vevőre szózza az osztrák cipőipar olcsó termékeit. Az árusításnak ezt a módját — amely végeredményében a vevőközönség egy nagy részének megkárosítását idézi elő, mert az eredeti szelvényt vásárló csak az esetben jut az ígert áruhoz, ha az általa eladott szelvények tulajdonosai bizonyos számú szelvényt ki-váltanak — a kereskedelemügyi miniszter 70055/1900. számú rendelete a leghatározottabban tilalmazza és elkövetőjük ellen szigorú büntetést állapít meg.

A 82268—1310. számú rendelet pedig (1. postai és távírdai rendeleték tára 1900. évf. 70. sz.) kiiltja az ily árusításra vonatkozó szelvényeket, hirdetményeket s más küldeményeket a m. kir. postai szállítástól, végül a 34688—1909. sz. rendelet megállapítja annak a lehetőségét is, hogy azok ellen, akik a szelvényeket tovább adják és terjesztik, a tiltott cselekményben való bűnrészség miatt az 1879. évi XL. t. c. 26. §-a illetőleg az 1878. évi V. t. c. 69. §-a értelmében iparhatósági büntető eljárás tehető folyamatba, mely 600 koronáig, behajthatlanság esetén pedig 30 napig terjedhető büntetéssel járhat, mert aki másoknak áldozatokba való beugratása révén, mások által kifizetendő olcsó portékát kíván beszerezni, bizonyos mértékben rosszhiszeműen jár el s jogosulatlan hasznot keres, mely megtorlást érdemel.

Elsősorban tehát a közönség érdekében, másodsorban pedig a magyar ipart és kereskedelmet lelkiismeretlenül károsító külföldi cégek üzelmének meggátlása érdekében figyelmeztetjük a közönséget, hogy a Politzer-cég szelvényeit és a bárhonnán, bármily cím alatt érkező szelvényeket ne vegye és ne terjessze, mert a külföldi cégek ily irányú szédelgése a közönség károsítását célozzák és mert a szelvények továbbeladása tiltott cselekmény.

A téli fűtőanyag

a legjutányosabban, pontos szállítás és kedvező feltételek mellett csak STROH HENRIK SZENRAKTÁRÁBAN SZEREZHETO BE. ELSŐREN DÜPOROSZ és SZILÉZIAI SALONKÖSZÉN, valamint PIRSZÉN (coaks), ugymint TŰZ FA a legszolidabb módon árusítatik. Megrendelések Fő-utca 83. az órás üzletben. Raktár Eszterházi-u. 21. sz.

Berger nagy kávéház

az előkelő közönség találkozóhelye.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Villamos órák a városban.

A szépítő egyesület terve.

Változtatni kell a beosztáson.

A város szépítő egyesület egy régebbi tervének a megvalósítását határozta el. Megbízta *Surányi* Oszkár, elektrotechnikai mérnököt, a villamos órák felszerelésére adja javaslatot. A választmány már tárgyalta az ajánlatot és elcsöbbsnek, előnyösebbnek találván, a más cégektől érkezett vállalatokkal szemben, a kivitel munkájával megbízta.

A terv részletei a következők: Egy oszlopon órát emelnek a főutca tengelyében, a Fehér-utca és a Sörház-utcával egy vonalban, szemben az *Andrássy-kávéházzal*. Az óra egy magas, gula alakban kiképzett oszlop volna, éjjel megvilágított óra lapokkal. Az oszlopot *Lakatos* Arthur kassai iparművész tervezte, igen sikerült. A másik óra, a Széchényi-ligetbe vezető hidon, egy, a magasba nyúló iven nyugodnék. A villamos órák központi szerkezetét, *Körmendy-Ekes* Lajos dr. városi tanácsos, az egyesület igazgatójának városházán levő hivatali helyiségében szerelnék fel s onnan jeleznék a központi időt a villamos órákba. Megjegyezzük, hogy a terv szerint magánosok lakásában is felszerelik, a központ által igazított villamos órákat, bizonyos kedvezően kisebb bér mellett. Ez a nagyobb városokban különösen bevált, mert ez idő pénz.

A magunk részéről a terv a következőket jegyezzük meg. Az *Andrássy kávéház* közelében kijelölt helynél sokkal megfelelőbbnek tartanók, ha a *Ferenc József-téren* állítanak fel a villamos órát. A Fő-utcán a dóm öt órája elég tájékoztatást nyújt az időről. Azután azzal is kell számolni, hogy a kassai kath. káptalan kezelésében van egy alapítvány, melyből a papnövelde homlokzatán egy hatalmas órát kell felállítani. Ugy tudjuk, hogy az egyházmegyei műszaki hivatalban az erre vonatkozó tervek elkészültek. Már ezért is praktikusabb volna a villamos órát más helyütt felállítani. Jó helynek tartjuk az *Erzsébet-teret*, ahol igen nagy az idegenforgalom s a vidékiekre is igen előnyös volna. A Széchényi-hidra épített óra, igen helyes elhatározás és sok praktikus haszna lesz az utasok körében.

Egy gyermek halálos játéka

Megfulladt a füstben.

Felgyújtotta a szobát.

Ma reggel, egy fiatal, öt éves gyermek — pajkos játékból a halál áldozata lett. Magukra hagyatott szegény gyermekek sorsu sorsa ez, nem az első, nem az utolsó. A gyermekvédelem úgy látszik, a parádés mulatságokon túl még nem jutott a szegény gyermekek napközi otthonának a megalapítására, ami az ilyen szerencsétlenségektől, az elhagyatott gyermeket megóvta volna.

A Hajcsár-utca 4. számú házban, ma reggel 7 órakor a haziúr észrevette, hogy az egyik pincelakásból, melyben ösv. *Balogh* Jánosné gyermekével, továbbá *Erzsébet* nevű leánya, *Vajda* János iparossegéd vőlegényével lakott, sűrű, fojtó füstfelleg

nyomul ki az udvarra. A háziasszony *Varga* Jánosné, be akart menni a pincelakásba, de olyan sűrű volt a füst, hogy az első lépésnél fuldokolni kezdett és nem látott a sötét szobában.

Erre *Rusnyák* Ferenc csizmadiasegéd segítséget kérte, aki első sorban beverte az ablakokat, hogy kimenjen a füst s azután a rendőrségtől kért segítséget. *Cselényi* Béla rendőrkapitány és *Mosolyi* Géza dr. tiszti orvos jelentek meg a helyszínen, akkorára már a füst eltávolodott s be lehetett a szobába menni.

A szoba közepén egy görcsösen összegömböredett teljesen, kihűlt fiatal gyermek hullája feküdt és a szobában szalma és rongyok égésének büze, mindenféle korom és az égésnek nyoma. A kis hulla ösv. *Balogh* Jánosné 5 éves Pali nevű fia. A tiszti orvos megvizsgálta s konstatálta, hogy a nagy füstben a fiú megfulladt.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy ösv. *Balogh*né felnőtt leányával és vőlegényével reggel 6 órakor munkába ment, a kis Pali felügyelet nélkül egyedül maradt. A gyermeknek kedves játéka volt a gyulagyújtás és igen szerette a tüzet nézni. A mai végtelen napon is felkapaszkodott a polcra, onnan levett egy nagy pakli gyufát és előbb meggyújtotta a szalmazsákokat, amittől a pokróc is tüzet fogott. A szalma és a pokróc égése fojtó füsttel föltötte be a szobát és a gyenge tüdőjű gyermek néhány percnyi vergődés után megfulladt.

Otthon-kávéház

= fényesen átalakított új helyiség. =
Fülkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
= KISZOLGÁLÁS. Új billiárdok. =
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
= SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. =
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

HIREK.

— Községek. Harminckilenc alispán felhívására több ezer község meg akarta teremteni a magyarországi községek országos szövetségét. Az elhanyagolt, magára hagyott, kultúra nélkül tengődő falu érdekei meglehetősen védelem nélkül vannak, csak talán kortesbeszédnek ígérgetnek hébe-korba valamit, de hogy a szép szó valóra is vált volna, erre alig volt eset. Népjóléti intézményeket, könyvtárakat, gazdasági forrásokot nyújtott volna a szövetség a falvaknak. De a belügyminiszter nem engedte meg. Az alapszabályokat nem hagyta jóvá, még pedig azzal a megokolással, hogy a községek, mint közjogi testületek nem helyezhetők illetéktelen társadalmi ellenőrzés alá. A szövetségből így nem lesz semmi. De azért mégis lesz valami eredménye az akciónak. A széttobbantott szövetség tagjai elhatározták, hogy a városok mintájára évenként közséki kongresszust rendeznek és itt vitatják meg tenger ügyüket és bajjaikat.

— Törköly égetés Abauj-Szántón. Kassa város, abauj-szántói szőlőgazdaságban törköly égetőt rendezett be. A törköly égetőt tegnap helyezték üzembe s a város részéről *Kossuth* Lajos gazdasági tanácsos, a pénzügyigazgatóság részéről *Petényi* Armand dr. műszaki főellenőr és *Puska* Gábor szőlőfelügyelő jelent meg. A főzés délelőtt megakadt, mert valami hiba van a szerkezetben, amit hamarosan kijavítanak.

— Mulatságos kabaré. A kassai vendéglősök és kávéosok február hó 16-án, a *Sehalkházban* tartandó bálján igen jó programmal kabarét rendeznek a kassai Nemzeti Színház tagjai. *Várad* Margit és *Pataky* Vilma a legújabb kuplékat éneklék, valamint új kabaré dalokat adnak elő. *Ujváry* Lajos és *Tihanyi* Vilmos a Wieland-bohócok utánzásával fognak jó estét szerezni. Ezenkívül új táncokat és kuplékat mutatnak be. A kíséretet *Simándy* József karmester szolgáltatja. A publikumnak bizonnyára kellemes szórakozásban lesz része.

— Mennyi adót fizettünk januárban? Az elmúlt hónapban Kassa város adópénztárába befolyt állami adó 37669 K, orsz. betegápolási adó 1263 K, községi pótdó 14325 K, utadó 1302 K, keresk. és ipark. illeték 93 K, hadmentességi díj 143 K, külső adó és illeték 384 K, katonatiszti beszállásolási díj 306 K, házbőrfilleradó 10060 K, vízdíj 10877 K, szemétfuvarozási illeték 1257 K, és városi átírási illeték 3063 K.

— A városi estély jövedelme és felülfizetői. A Városi Estély bruttó bevétele 3246 K 80 f. és kiadása 2136 K. 69 f., tiszta bevétele tehát 1110 korona 11 fill. volt. Ehhez a szép anyagi eredményhez jelentékenyen hozzájárult azoknak nagylelkűsége, akik az estély alkalmából felülfizettek. Felülfizetéseket eszközölték: dr. *Takács* Menyhért 50 K, id. *Bauernebl* Szilárd 50 K, *Sziklay* Ede 30 K, *Krautwald* József lovag 25 K, *Andorkó* Tamás, *Balogh* János, *Békassy* József, *Boroviczeny* Gyula, id. *Beller* Károly, dr. *Blanár* Béla, *Gerlőczy* Béla, *Güntzl* Antal, *Daák* Gyula, *Meixner* Hugó, *Rácz* Ernő, *Schirger* Gusztáv, *Ziegler* Alfréd lovag 20—20 K, *Arnold* Sándor, dr. *Kérészy* Zoltán 16—16 K, *Pál* Imre, *Szabó* Mór 15—15 K, dr. *Kircz* Viktor 12 K, *Oelschläger* Lajos, *Widrich* Hermann dr., *Nemlaha* Gyula, *Péchy* Aurél, *Siposs* A. Gyula, *Korach* Hermann, *Szmracsányi* László, *Stecker* Károly, *Szabó* József, *Rozman* Andor, *Schveid* Hermann, *Puky* Endre dr., *Patzák* Kálmán, *Haltenberger* Béla 10—10 K, dr. *Grosschmid* Géza 6 K, *Fekete* Ödön, *Kiszely* István, *Ob.* *Hefe* György 5—5 K, *Halmos* János 4-5 K, *Burger* Lajos 4 K, *Szilágyi* Nándor 3 K, dr. *Gábor* Károly 1 K. Az egyesület választmánya ezekért a nemes adományokért az illető uraknak ez uton mond halás köszönetet.

— Elájult primadonna. Nyittráról jelentik: Tegnap este a nyitrai színházban a halhatatlan lump előadása közben nagy zavar támadt. *Kállay* Jolán, a társulat szubrettprimadonnája nyílt színen, éles jankijáltással hirtelen összeesett és elájult. A közönség között nagy pánik keletkezett, mire a függöny legördült. Egy órai szünet után *Kállay* kissé magához tért, mire az előadást befejezték.

— III. Társadalmi zsúr. Mint már jeleztük 19 én vasárnap lesz a *Gyermekvédelem* Liga ezidei III. zsúrja, melynek műsorába a rendezőség ezúttal két egyfelvonásos színművet is felvett. Az egyik *Herczeg* Ferenc orsz. képviselő és kiváló írónk kéziratban lévő „A levél” című bájos műve, melyet még csak egy ízben szintén jótékonycélú alkalmából adtak elő kolozsvári előkelő műkedvelők nagy sikerrel. A másik *Justus* „A phenolog” című érdekes bohózatja. Mindkét darabban társadalmunk előkelő hőlgyei és férfiai vesznek részt. A próbák *Bartha* István h. igazgató vezetése alatt szorgalmasan folynak.

— Idegenforgalom. Január hó folyamán Kassán a különböző szállodákban összesen 1915 idegen szállt meg, — kik közül 204 külföldi volt. Külföldre szóló utlevel 17 adott ki a hatóság.

— A lliga ingyentej osztása. A gyermekvédelmi Liga nőbizottságának fáradságot nem ismerő busgólkodása mellett a Ferenc József-téri volt kaszárnya épületben febr. hó 6-tól febr. 12-ig 885 adag tejet és szeszmilyét osztottak ki a szegény gyermekek között.

— A kassai közpórházban január hó folyamán összesen 372 beteget ápoltak, kik közül 110 gyógyult, 111 javult és 10 nem javult hagyta el a kórházat. Meghalt 14 beteg. Ápolás alatt van 127 beteg s az ápolási napok száma 4196. A közpórház bevétele az elmúlt hónapban 11,113 K 56 fillér, kiadása pedig 8999 K 93 fillér volt s így összesen 2113 K 63 fillér pénztári maradék mutatkozik.

— Adomány a Ligának. A gyermekvédelmi Liga által a szegény gyermekek részére kiosztott ingyentej javára, a következő nagylelkű adományok folytak be: A kassai Takarékpénztár 200 K, a kassai Jelzalogbank 30 K, a Franck H. és fia gyáros urak és a kassai Népbank 20—20 koronát. Az elnökség ez uton is hálás köszönetet mond a nemeslelkű adományozóknak.

— Népmozgalom. Az elmúlt hónapban Kassán 72 fiú és 71 leány, összesen 143 gyermek született, kik közül 115 törvényes és 28 törvénytelen volt. Halva született 7 gyermek. Meghalt 39 férfi és 53 nő, így tehát Kassán január hó folyamán a természetes szaporodás 51 lélek.

— Repülőgépen az Oceánon át. Newyorkból jelentik nekünk: Vaniman kijelentette, hogy július 4-én léghajón elindul Cincinnátiból és az Atlanti tengeren át Európába repül. A költséget, ötvenhatezer dollárt, pénzemberek rendelkezésére bocsátják.

— A kassai törvényszéki fogházban az elmúlt hónapban jogerős ítélet alapján 165 férfi és 16 nő, felebezés alatt álló ítélet alapján 5 férfi és 3 nő, vizsgálati fogházba elrendelő végzés alapján pedig 21 férfi, összesen tehát 191 férfi és 19 nő volt elzárva. Meghalt Janó András tüdőgümőkórban.

— Tűz és pánik. Szolnokról jelentik: A Mai-fele mozgófényképszínház a Nemzeti szálló nagytermében vasárnap este tartotta meg első előadását. Alig mutattak be néhány képet, vakító láng csapott ki a vetítő kamrából. Az órtálló rendőr tüzet kiáltott és a közönség tejeszertetten egymást tiporva rohant a kijárat felé. A padokat és székeket összetörték. Többen elesetek és megsérültek. A tűz úgy keletkezett, hogy a film, majd ettől a kárpit meggyulladt. A tulajdonos és neje, valamint a gépész meg akarták ragadni a képet, de a villamos vezetéket fogták meg és kezüket összeégették. — Lugosról táviratozzák: A lugosi ifjú kereskedők egyesülete szombaton álarcos jelmezben tartott, amikor hirtelen a terem közepén két helyen is láng tört elő és a mennyezet égő részei lehullottak. A termet zsufolásig megtöltő közönség nagy riadalom között tödült a ruhatár és a kijáratok felé. A tűzhöz a katonai tűzkészültség, majd a városi tűzoltóság is kivonult és a nagyobb veszedelmet sikerült megakadályozni. Embáreléiben csodálatos módon nem esett kár. Azt hiszik, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

— A rendőrség iktatóhivatalába január hó folyamán beérkezett 1592 ügydarab, elintézendő volt összesen 1768 ügydarab, elintéztetett 1672 ügydarab, — s a hátralék 96 ügydarab.

— Ügyforgalom a városnál. A városi tanácsiktatóba az elmúlt hónapban beérkezett 1605 ügydarab, ami a december hóról maradt 356 ügydarabbal együtt összesen 1961 elintézendő ügydarabot tett ki. Ebből elintéztetést nyert 1688 ügydarab s így a rest néia 293 ügydarab.

— Ellopott kabátok. Ma reggel Spatz Dávid dr. főutcai lakásán, betörők teitek látogatást, az előszobába hatolva két téli kabátot elloptak. A rendőrség nyomon van és még ma letartóztatják a kabátolvajokat.

— Agyonlőtt gyilkos. Nyitráról jelentik: Mikus András vicsapari legény tegnap bosszúból megtámadta egyik rokonát és botjával agyonlőtte. A dulakodás zajára egy éjjeli őr sietett a megtámadott segítségére, de Mikus őt is megtámadta. Az éjjeli őr szorongatott helyzetében revolverével agyonlőtte Mikust.

— A városi fogdában január hó folyamán 153 férfi és 62 nő, összesen 215 egyén volt elzárva.

Színház.

— Fái Flóra estéje. Holnap, szerda este Fái Flóra, egy nagy művészi kvalitásokat igénylő, híres szerepben lép fel, Stuart Mária dráma címszerepét játssza. A Nemzeti Színházban Jászai Mari híres Stuart Mária, mindegy nagy érdeklődést keltett; hősnőnek hatalmasabb szerepet emélt nem is irtak. Fái Flóra először játssza Stuart Mária, melylyel több nagyobb színpadon vendégszerepelt is fog, amint Karenin Annát eljátszotta a kolozsvári Nemzeti Színházban, igen nagy sikerrel. Fái Flóra nagyon elismert szerepbe és a próbákon már alkáltságával késsen jelent meg a valósággal szensációt keltett művészi felfogása, eredeti játéka a színészek körében. A holnap est — azt hisszük — a sikernek emlékezetes dátuma lesz s Fái Flóra egy nagy gráduossal meg fog nőni a közönség szeretetében. Tisztelet, akik erősen varják a művésznőt ebben a híres szerepben, nagyzabásu ünneplésre készülnek. A Stuart Mária szerep osztása a következő: Erzsébet királynő — Vágóné, Stuart Mária — Fái Flóra, Leicester — Majthényi, Mortimer — Bársony, Sir Relay — Bartha. A rendezést Bartha István vezeti.

— A tanítónő. Bródy Sándor kitűnő életképe, A tanítónő, csütörtökön kerül színpadra, az ismert jó előadásban. A címszerepet Hevessy Gusztó játssza, a többi főszereplők Majthényi, Bartha, Ujváry, Bársony s Sziklay.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1911. évi február hó 14-én

A halhatatlan lump.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Az öreg Reisleitner	Serfőzy György
A felesége	Serfőzyné
Anna, a leányuk	Pataky Vilma
Flórián, fia a polgármesternek	Tihanyi Vilmos
Ritter János, tanító	Virányi Sándor
Baumgartner, kántor	Baróti Jenő
Egy vén hárfás	Bihari Sándor
Freitag Lujza	Hornyai Janka
Zankel Róza, népekesnő	Sarkadi Rózi
Trampler	Sziklay József
Rumpelmayer	Ujváry Lajos

Műsor:

Szardán, Stuart Mária. Szomorujáték. Csütörtökön, A tanítónő. Falusi élet. Pénteken, Hoffmann meséi. Operette. Szombaton, Cigányszerelem. Vasárnap d. u., Az obsitos. este, A csókon szerzett vőleg. Hétfőn, Orpheus az alvilágban Operatt.

TÁVIRAT — TELEFON.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 14.

A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnökölt.

Folytatták az Osztrák-Magyar Bank

szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Az ülés elején elnök figyelmeztette a képviselőket, hogy a jelenlegi vita során csak a zárszó joga alapján vehetnek részt.

Kelemen Samu Justh-párti képviselő újból megindokolja benyújtott határozati javaslatát. Foglalkozik a készfizetések felvételének kérdésével. Tiltakozik az ellen, mintha az ellenzék obstrukciót rendezett volna a bankjavaslat ellen. Szól a titkos aktákról. Tiltakozik annak a feltevése ellen, hogy 1907. október 8-án az előző kormány aláírásával szerződés lett volna megkötve a magyar és osztrák kormányok között a közös bank szabadalmának meghosszabbítása tárgyában.

Foglalkozik Andrássy Gyula grófnak ezen kérdésben tett kijelentésével.

Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Lovász Márton függetlenségi képviselő azzal a feltűnő jelenséggel foglalkozik, hogyan volt lehetséges az, hogy a jelenlegi választásokon nagy kisebbséggel jött be az a párt, amely az előző választáson fényes diadalt aratott. Ezt a jelenséget a választási rendszer hiányos voltában, a korrupcióval és más egyébvel magyarázza.

Hangsúlyozza, hogy az önálló magyar jegybankkal mezőgazdasági hitelünk emelkedése várható.

Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Kovács Gyula gazdapárti széles alapon tárgyalja gazdasági hitelünket, amelyet a magyar bankok nem elégítenek ki, a közös bank pedig még ugysem. Gazdasági hitel-életünk fellendülésének szüksége van az önálló magyar jegybankra.

Indokolja beadott határozati javaslatát, kéri annak elfogadását.

Tóth János és a bankakták.

Budapest, febr. 14.

Tóth János ma délelőtt a Ház indítványi könyvébe bejegyezte egy indítványát, amelyben azt követeli Lukács László pénzügyminiszteről, hogy terjessze a titkos bankaktákat a Ház elé, tegye le azokat a Ház asztalára.

A szilágysomlyói képviselőválasztás.

Budapest, febr. 14.

Az Ugron Gábor halálával megnövekedett szilágysomlyói kerületben ma van a képviselőválasztás, amely rendkívüli hovesnek mutatkozik. A kerület mandátumának elnyeréséért három jelölt is pályázik: Barabás Béla Kossuth-párti, dr. Köller Samu Justh-párti, Telen Viktor nemzetié.

Mindegyik jelölt nagy agitációt fejtet ki a maga részéről. Az izgalmas választás reggel 9 órakor kezdődik, három választási helyiségben. A 16 óra hidag miatt a választás nagyon lassan folyik. Déli 12 órakor a választási eredmény a következő: Barabás Béla 385, Telen Viktor 113 és dr. Köller Samu 66 szavazatot kaptak. A választás csak az éjjeli órákban fog befejeződni.

A titkos akták körül.

Budapest, febr. 14.

Báró Üchtritz Zeigmond főrendiházi tag, akit Lukács László pénzügyminiszter a négyes bizottságba delegált, ma délelőtt a fővárosba érkezett.

Egy sajtópör epilógusa.

A síró vádolt.

Budapest, febr. 14.

A budapesti esküdtörvényszék ma tárgyalta azt a sajtópört, amelyet gróf Etszterházy Mór a Népszava ellen indított, egy abban megjelent cikk ellen, amely reá nézve feletté sértő volt. A mai tárgyaláson Lőrincz nevű asztalossegéd jelent meg, aki vállalta a cikk szerzőségét, de sirva kért bocsánatot a gróftól. Etszterházy Mór gróf nevében, ügyvédje Zboray Miklós dr. a bocsánatkérést tudomásul vette, mire az eljárást az asztalossegéd ellen megszüntették.

A Kassai Népbank Fő-utca 22. sz. házában a Fő-utca néző II. emeleti 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló

Iakás

folyó évi május hó 1-re kiadó. Ugyanott egy 2 szobából álló,

irodának

alkalmas helyiség is kiadó az I. emeleten.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő **Gróf Andrássy-féle kert** a városi közgyűlés engedélyével **parcellázás alá kerül.**

Ez a telek, három széles, új utcával elválasztva, **több építési és háztelkekre oszlik fel s parcelláinkint eladó.** A felparcellázott telek, amely **építkezésre igen alkalmas,** a központhoz közel, a város belsejében fekszik.

Az építési telkek **olcsó árai-ról és egyéb előnyös feltételekről** részletes felvilágosítást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix
ügyvédek társirodája.
Kassa Fő-utca 25. 1. em.

Dohánytözsde

a város központjának
legforgalmasabb helyén

olcsó boltbérrel

családi okok miatt

azonnal átadó.

Közvetítők nem díjaztatnak. — Cím e lap kiadóhivatalában.

Farkass Mátyás

hygienikus **BORBÉLY-ÜZLETE**
Fő-utca 35. sz. a. (a Dóm mellett.)

Pontos és tiszta kiszolgálás. Abonens vendégek részére kívánatra külön fiók. Mindennemű hájmunkák készíttetnek. — Illatszerek egy választékban kaphatók.

MEGVÉTELRE keresek egy
3-4 szobából álló

jókarban lévő

HÁZAT

mellékhelyiségekkel, esetleg kerttel, **KASSA DELI RÉSZÉN.**

Ajánlatok „Készpénzfizető“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Murányi József kiadó.

A Kassai Jelzálogbank

részvénytársaság.

Fő-utca 4. szám. Fő-utca 4. szám.

Elfogad betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad értékpapirokat, arany és ezüst pénznemeket, idegen bankjegyeket. — Átutalásokat bármely külföldi piacra is közvetít.

Tűz- és betörésmentes safe deposit.

Osztálysorsjegyek.

Sorsjegyek részletfizetésre.

Sorsjegycsoportok alakítása.

Minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

ETERNA

Ha Ön a legprecízebb, legelegánsabb, a legtökéletesebb órát keresi, a fenti szót el ne felejtse. Az ETERNA schweizi órák páratlanul állnak a világon.

A Schild Frères & Cie. Grenchen (Schweitz)

„ETERNA“ világhírű gyártmányainak egyedüli raktára:

HEILMANN HENRIK

órák és aranyműves, Kassa, Kossuth Lajos-utca 9-ik szám.

Raktárán saját gyártmányu briliáns, gyémánt ékszerek, drágakövek, arany, ezüst és kínai ezüst tárgyak. Elfogad legkényesebb aranyműves és órák munkát. A legmodernebb gépekkel és műszerekkel felszerelve. Törött aranyat, drágaköveket és ezüstöt vásárol vagy becserél. Zálogházban elhelyezett ékszerekről a zálogjegyek magas áron vásároltatnak.

Tèlen át

nem érdemes a fehéreneműt otthon mosatni, mert **HALTENBERGERNÉL**

a ruha legnagyobb megkimélése mellett mossák a fehéreneműt, suly szerint mán-gorolva és vasalva, darabonként való árszámítás mellett. Háztól való elhozatal és házhoz való szállítás.

Gallérok, kezelők

felülmulthatatlan kivitelben tükörfénnnyel vasaltatnak. TELEFONSZÁM 70.

Valódi szörmék,
boák, muffok,
női kalapok, sipkák,
legjutányosabb áron

Aufricht üzletében

kaphatók.

Fő-utca. Fekete-sas épület.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **FELELŐS SZERKESZTŐ: MURÁNYI JÓZSEF**

Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
Telefonszám: 21.

Helyben: **Előfizetési árak:**

Egész évre	16 korona	Egy évre	20 korona
Fél évre	8 " "	Fél évre	10 " "
Negyed évre	4 " "	Negyed évre	5 " "
		Egyes szám 4 fillér.	

Vidéken: 20 korona

A választói reform.

II.

Mindenekelőtt is megállapítjuk, hogy a választói reform tekintetében az egész magyar társadalom, Magyarország dicsőséges tradícióinak megfelelőleg a szintiszta liberalizmus álláspontjára helyezkedik. Vannak liberálisok és liberálisabbak, de a választói jogosultság széles kiterjesztésének elvi elensége alig van.

Héderváry gróf, úgy is mint a nemzeti munkapárt vezére, a párt alakuló ülésében, úgy is mint a kormány elnöke, a parlament mindkét házában elmondott programbeszédében kijelentette, hogy a parlamenti reformot a többes szavazati rendszer mellőzésével az általános szavazati jog elvére óhajtja felépíteni. Ez a kormánynyilatkozat igen világosan megjelöli azt az irányt, melyet a kormány követni óhajt és szabadelvűség tekintetében igazán nem hagy fenn semmi kétséget. Többet a kormányelnök, akinek minden szavát, de főképen egy ilyen fontos kérdésben tett nyilatkozatát, aranymérlegben latolják, nagy felelősségének tudatában, valóban nem mondhatott. Nem is igen tudjuk elképzelni, mit is tehetett volna még hozzá. Hiszen a szavazás decentralizálása sem igen lehet kétséges, mert ez természetes következménye a választói massa óriási megnövekedésének.

Hamármostatöbbi magyar párt felirati javaslatait veszszük dokumentumnak, úgy megállapíthatjuk, hogy azok szintén a kormányelnök által hangoztatott és programja

gyanánt megjelölt alapelveket tüzik ki a megalkotandó parlamenti reform alapjául. Egyik-másik választófelirati tervezet talán részletesebben köti le az aláíróit, egyik vagy másik ellenzéki pártvezér talán szabadabban és behatóbban fikszirozta az álláspontját, de nem szabad feledni, hogy a kormányelnök székéből inkább kevesebbet szokás mondani, mint tulságosan sokat, holott az ellenzéki padokról éppen ellenkezőleg inkább tulsokat szeretnek mondani, mint kevesebbet. Az mindenesetre kétségtelen, hogy Héderváry Károly gróffal szemben az általános szavazati jog elvére alapított parlamenti reform érdekében népgyűléseket rendezni teljesen felesleges.

Igaz, mondott a kormányelnök egyebet is. Igen világosan kifejtette, hogy az új választási törvény a magyar nemzeti állam lerombolására nem lehet instrumentum. De ez ismét olyan alapvető principium, amelyet minden magyar párt és az egész magyar társadalom még legradikálisabb rétegeiben is helyesnek, sőt elengedhetetlennek ítél. Tökéletesen meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar szupremácia körülbástyázásától a Justh Gyula vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as párt sem tagít. És nem ingat meg bennünket ebben a meggyőződésünkben ennek a pártnak a nemzetközi szociáldemokratákkal kötött fegyverbarátsága (előre is bocsánatot kérünk, ha ezt a terminológiát a Justh-

párton nem találják tán megfelelőnek, mert az urak igen kényesek a szociálistákkal való viszonyuknak definiálására) és nem ingat meg a román nemzetiségek egy exponált képviselőjével egyazon népgyűlésben való nyilvános szereplésük sem. Mi kizártnak tartjuk, hogy Justh Gyula ugyanazt a választási jogot akarja, mint aminőről a magyar szupremácia szempontjait negligáló szociáldemokrácia ábrándozik, vagy aminőt éppen a nemzeti állam ellen hadakozó Pop-Csicsó akar. Ebbe a táborba való bekapcsolódást mi a Justh-párt részéről elkövetett taktikai hibák sorozatán a leg-súlyosabbnak tartjuk, de azt hisszük, hogy amint egyszer a jelszavak politikáján tul leszünk s a konkrét célok és törekvések határozott megjelölésére kerül sor, e heterogén törekvésű tábor utjai nyomban szét fognak válni s a Justh-pártot ott fogjuk látni a magyarság táborában, ahova őket színmagyar érzésű függetlenségi választóik kiküldték.

Hol van a Rákóczi szobra?

—
Alszik a szoborbizottság

—
Kinos hallgatás

Nagy kincset bizott Kassa város közönségének őrizetére a nemzet. II. Rákóczi Ferenc és hű bujdosótársainak, a kuruc vezéreknek megszentelt hamvát, az ország drága kegyelettel megbecsült ereklyéit. Ezzel a kitüntetéssel együtt járt, hogy a Dóm kriptájában elhelyezett nagy fejedelem emlékezete egy monumentális emlékszobor alkotásával megőrikítették. A Rákóczi-kultusz hevéletében nagy összeg gyűlt össze a nemzet adományából. *Mintegy kétszáz ezer korona áll a kassai Rákóczi-bizottság rendelkezésére.* Az országos gyűjtés már régen befejeződött, Abauj-Toána vármegye is már hozzákapcsolta a tőkéhez azt az összeget, — 70000 koronát — amit a tárgysorsjátékból nyereségként szerzett és amit a szoboralap javára átadott.

A tőke rendelkezésre áll. Meddön gyümölcsözve hever a pénzintézetekben. *Még annyit sem tett a Rákóczi-bizottság, hogy a szobor helyét kijelölje.* Ez a legfontosabb dolog, a nélkül a pályázatot nem lehet kiírni, mert a művésznek is millióval is számolnia kell, amikor tervének kiviteléhez hozzá fog. Pedig erre nézve van már határozat. A múlt év őszén Szalay László volt főispán, orsz. képviselő elnöklete alatt, a szoborbizottság foglalkozott a pályázat kiírásával. Konstatálták, hogy a gyűjtés befejeződést nyert, most már itt az ideje a pályázat kiírásának. Együttal azt is elhatározta a bizottság, hogy fővárosi művészek és előkelő kritikusokból álló bizottságot fog meghívni Kassára, hogy véleményüket meghallgassa a szobor elhelyezése ügyében.

A művészek meghívása mind- eddig nem történt. Most itt a ta-

A t. olvasóközönség figyelmébe!

Ha füzött könyveit izléseesen akarja köttetni, adja azokat bekötés :: végett ::

PINTÉR JÁNOS

könyvkötőnek
Kassa, Sándor-utca 2.
:: Telefon 537. ::
A kötetendő könyvekért telefonártesítés után :: elküld. ::
Videki rendeléseket pontosan eszközöl.

Berger nagy kávéház

Fagylalt a la Gerband.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Tavaszi ujszerü angol double kelmék
Nyári costum és ruha imqrimé selymek
Grenadin, delain, ruhavászon és finom mosóárúk
Női fehérműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

vaszi alkalmas idő a város összes pontjainak a bejárására. Ha a szoborbizottság nem mozdulna, vegye kezébe az ügyet Eder Ödön polgármester ur, hiszen itt már a város becsülete forog kockán.

Az adományozók bizonyára sok mindenre gondolhatnak, ha Kassa város továbbra is így késik az ország közönségének akaratát valóra váltani.

Szeged jóval később kezdte meg a Rákóczi szoborra való gyűjtést. Akkor már a kassai szoboralapnak 100.000 koronája volt. És Szeged letéri Kassát. Szeptemberben már leleplezik az alföld buza termő rónájával a fővárosában, Szegeden II. Rákóczi Ferenc szobrát. Az elsőség dicsőségétől tehát már elestünk.

Itt adjuk a szegedi hiradást:

Ez év szeptember havában fogják nagy ünnepséggel leleplezni Rákóczi Ferenc lovasszobrát, amely nemcsak a nagy magyar alföld buzatermő rónáján lesz első szobra a nagyságos fejedelemnek, hanem az országban is. Legelső szobrát itt állítják fel a szőke Tisza partján, hogy időtlen-időkig eszébe juttassa minden magyarnak, hogy szive utolsó dobbanásáig hűséggel szeresse ezt a földet, amelyért ő életét, vagyonát és boldogságát feláldozta!

Igy lelkesedik Rákócziért Szeged. S nálunk, hol dicsőséges esontjait őrzik, mintha elhalt volna minden kegyelet, hazafias lelkesedés és kötelességtudás — a nemzettel szemben. Mi ezt az ügyet nem engedjük elaltatni s a fővárosi sajtó országos publicitása elé is kivisszük a már kinosan ható halogatást.

Az őszi hadgyakorlat előkészítése.

A bizottság Kassán.

A polgármester kérelme

Az őszi királygyakorlatok előkészítése céljából f. hó 23-án, kedden Kassára érkező egy, a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak, a cs. és kir. osztrák vasúti miniszteriumnak, a cs. és kir. vezérkarnak, a magyar államvasutak igazgatóságának, a szab. Kassa—Oderbergi vasut igazgatóságának, a cs. és kir. osztrák államvasutak krakói, lembergi és sztaniszlai üzlet igazgatóságainak, a vasúti és hajózási főfelügyelőségnek és a magyar államvasutak miskolci üzletvezetőségének kiküldöttjeiből álló bizottság száll ki Kassára.

A tanács a bizottság tagjait abban az előzékenységben kívánja részesíteni, hogy részükre a Csermelyvölgyi fenyves és a Bankó-fürdő megtekintése céljából kocsi-

kat bocsát rendelkezésre és a Bankó-fürdőn egy oszonnát szolgál fel.

A város tanácsa nevében Eder Ödön polgármester tisztelettel felkéri a magánfogatok tulajdonosait, hogy erre az alkalomra a kocsit délután 4 órától este fél 9 óráig rendelkezésre bocsátani és ebből a célból a kocsit 23-án kedden délután 4 órára a pályaudvari felvételi épülethez kirendelni sziveskedjék.

Amennyiben ezt a kérelmet teljesítik, úgy erre vonatkozó készségeket jelentsék be Körmendy-Ékes Lajos dr. v. tanácsosnak legkésőbb vasárnap vagyis folyó hó 21-én délig.

Eltűnt gyémánt gyűrűk.

Egy gyűrű visszakerült.

A cselédet gyanúsítják.

A kassai rendőrség érdekes bűnyűben folytat nyomozást. A napokban Botos Gyula férfi szabó neje ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a rendőrségen. A feljelentés szerint hálószobájából az éjjeli szekrényen hagyott két értékes gyémántkőves gyűrű ismeretlen módon eltűnt. Felkutatatták már az egész szobát, annak minden zugát, de a gyűrűnek hírehamva nincs.

Valószínűleg valaki a gyűrűket ellopta.

A rendőrség megindította az eljárást és több irányban folyt a nyomozás. Tegnap azután beállított Botos Gyula a rendőrségre és Cselényi Béla rendőrkapitány-nak bejelentette, hogy az egyik gyűrű megkerült. A szoba szőnyegén találták. Ugy látszik, hogy a tettes, aki a gyűrűket ellopta, dobta vissza az egyik gyűrűt az ablakon.

A detektívek ezen a nyomon elindulva, megállapították, hogy aznap délután, amikor a gyűrű bedobás történt, P. Anna néhány nap előtt elbocsátott cseléd az udvarban tartózkodott. Valószínűleg ő lehetett az, aki a gyűrűt ellopta és később megbánásból visszadobta.

A gyanu alapján a rendőrség előállította P. Annát, aki tagadta, hogy ő volna a gyűrűtolvaj. Lakásán is kutattak a másik gyűrű után, de eredménytelenül. A rendőrség most ez irányban is megindította a nyomozást.

Katonai felszerelési cikkek

egyéves önkéntesek és tisztek

részére legelőnyösebb bevásárlási hely

Lichtig Lipót

Fő-utca 103. sz.

Nem sikerült katonaszabadítás.

Amerikába szökött hadkötelesek.

(A Kassai Estilap tudósítójától.)

Máramarosmegye a kassai hadtest körébe tartozik. Ebben a megyében most folyik a sorozás s hallatlan visszaélések történtek.

Huszt községben most fejezték be az idejű sorozást, amelynek folyamán az előző évekhez képest feltűnő nagy percentjét sorozták be az állításköteleseknek, kik közül különösen a harmadik korosztálybeliekkel bántak el szigorral. Mint most kitűnt, e jelenségnek érdekes háttere van. Kiderült ugyanis, hogy Böhm századost, a Máramarosszigetről kiküldött sorozótisztet Huszton katonarvosnak nézték és megvesztegették. Böhm százados elfogadta a pénzeket, azonban jelentést tett a dologról a kassai hadtestparancsnokságnak, a pénzeket pedig letette a sorozóbizottság asztalára. Megállapították, hogy mintegy 60 vesztegetés történt.

Az ügy megvizsgálására Kálnay Lajos tábornok, dr. Widrich Hermann főtorzszorvos, egészségügyi felügyelő és Nádasdy Béla honvédszázados ma Máramarosszigetre érkeztek, honnan holnap reggel Husztra mennek. Kálnay tábornok és kísérei a VI-ik hadtestparancsnokság kiküldöttjei.

Sátoraljai helyről jelentik: A nagymihályi járásban most fejezték be a fősorozást. 1300 újoncköteles közül csak 300 és egy-néhány jelentkezett, a többi, majdnem ezer Amerikában van. Ugyanilyen állapotok uralkodnak Zemplénvármegye felső járásában is.

Esküvő a temetőben.

A babona földjén.

Megirtuk, hogy Máramarosmegyében fél év óta szedi áldozatait a vörhenyjárvány. Különösen veszedelmessé teszi a járványt, hogy Nagybooskon és egyéb tiszamenti községben a tutajosok most eresztik le a szállfát és viszik egész Titelig. Ez a legalkalmasabb módja a járvány terjesztésének. Orvosok híján a betegség egyre terjed.

Máramarosszigeten különösen a zsidóvallásúak között szed áldozatokat a betegség. Egy ottani tudósító küldi a következő hihetetlen eset híreit, melyben ugylátszik, több a fantázia, mint az igazság. Az ottani orthodox-zsidók felfogása szerint — ugymond a tudósítás — ha Istennek tetsző tettet hajtanak

végre, úgy megszűnik a járvány. Tegnap elhatározták, hogy egy 26 éves néma fiút összeesketnek egy 40 éves menyasszonnyal és részükre hozományt gyűjtenek össze. Mintegy 3000 zsidó jelenlétében történt meg nagy ceremónia között az esküvő a temetőben. Teitelbaum főrabbi beszédet intézett az új párhoz, hangsúlyozván azt a nagy áldozatkészséget, amelyet Istenükben bizva, a hitközségért hoztak. Imával végezte be beszédét, hogy a Mindenható szüntesse meg a pusztító betegséget.

Reformok a hadseregben.

Az önkéntességi jog kiterjesztése.

(A Kassai Estilap tudósítójától.)

A legújabb hírek szerint a véderőreform javaslat tárgyalása elmarad, valószínűleg csak július elején teszik a javaslatot a képviselőház asztalára.

A új véderőreform intézkedése szerint a szolgálati idő ezután is 12 év marad. Hároméves szolgálati idő lesz a lovasságnál, a lovas tűzéreknél, a haditengerészetnél pedig négy évig szolgálnak a katonák. A hadseregnél és honvédségnél rendszeresített altiszti állomány-nak megfelelően a legénység a kétéves szolgálati idő után is visszatartartható. Ezentúl a közös hadseregből az ott megszabott szolgálat teljes ideje után senkit sem helyeznek a honvédséghez. A fegyvergyakorlatok azok számára, akik két évig szolgálnak, 14 hét lesz s egy-egy fegyvergyakorlat 28 napig tart.

Az egyéves önkéntesség jogát kiterjesztik olyanokra is, akinek nincs meg bár a megkívánt képzettségük, de művészi, műipari vagy technikai téren kitűntettek magukat. Az önkéntes ezentúl általános szabály szerint a lovasság, lovastűzérés és szekerész-csapatok kivételével államköltségen szolgál. Az önkéntes jogot tanfolyamokon nem lehet megszerezni.

Ami pedig az újonclétszámot illeti, a közös hadseregben 108 ezerről 159 500-ra, a honvédségnél 12.400-ról 25.000-re, a landwehnról 19.270-ről 26.000-re emelkedik. — Ezzel a békeállomány óriási mértékben megnövekedik s csaknem minden besorozott ember két évig katonai szolgálatot teljesít.

OTTHON-kávéház.

Fényesen átalakított új helyiség. — Fülkék társaságok számára. — Kényelem és elegancia. — Elsőrangú kiszolgálás. — Új biliárdok. — Bel- és külföldi lapok.

Szállodánk elsőrangú

Tisztán berendezett szobák.

Kassai séták.

Szervezett művésznők.

Az osztrák nőegyesületek most azon fáradoznak, hogy a színházak, orfeumok, varieték és kabarék primadonnáit szervezzék és egy szociális szellemű táborba gyűjtsék. A szervezkedésnek az a célja, hogy a színésznők egyesült erővel küzdhessenek a primadonnapálya megkönnyítéséért.

A primadonna szakszervezet kassai fiókja részére ajánljuk a következő programot:

1.

A szervezetnek minden olyan hölgy tagja lehet, aki valamely szerepkört már betöltött, ellenben 120-ik életévét még nem töltötte be.

2.

Az elvtársnő korának meghatározása minden tagnak a saját tettségétől függ. Vagyis mindenki olyan korúnak tekintendő, amilyenek látszani tud. Erre nézve a színpadi világítás a mérvadó.

3.

Primadonna lehet mindenki, akinek családjában hang fordult elő. Abszolút hangnélküli primadonnának ezt a fogyatékoságot a lábtechnikával, esetleg kozmetikai szerekkel pótolhatják.

4.

A primadonna munkaadója a színigazgató, aki olyan szerepet köteles adni a szervezett primadonnának, amelytől az elvtársnő riválisa pukkan. A koszorukat és virágokat a színigazgató tartozik rendelni, de az alkalmazott gázsijából levonhatja.

5.

Már egyizben feladott virágadományok, valamint kiköleszött ékszer és ezüsttárgy a szervezet ugyanazon tagjának többször fel nem nyújthatók.

6.

Indispozíció esetén a primadonna énekszámait eltáncolhatja.

7.

Szervezett tag bármikor, de legkésőbb az előadás megkezdése előtt lemondhatja az előadást. A lemondott előadásért nem jár külön fellépti díj.

8.

A primadonna munkaideje: tíz órai alvás, tíz órai szórakozás és tíz órai pihenés. A nap beosztása ilyen értelemben kijavítandó.

9.

Szervezett tag a közönség mindazon tagjait, akik nemtetszésüknek pizszegéssel mernek kifejezést adni, színházi törvényszék elé állíthatja és a végkimerülésig terjedő színházlátogatásra ítélheti. Felebbezni csak az ékszerészhez lehet.

10.

Munkaadó színigazgató és közönség a szervezett tag eljárásával szemben a felek által közösen megállapított forum előtt — tépheti a haját.

Kitiltottak

egy konok élelmiszerhamisítót a a pesti piacokról és a belügyminiszter a kitiltást helybenhagyta. Ez az első eset, amelyben méltó büntetés sújtja a legnagyobb gazságok egyikét: az élelmiszerhamisítást. Az igazságszolgáltatás eddig csak úgy legyezgette azokat a gazembereket, akik tejükbe vizet kevertek. Nem működhetett kellő radikálizmussal a büntető eljárárság, mert a törvényünk hiányos.

Ezentul bizonyosan másképpen lesz. Reméljük legalább, hogy a visszaeső bűnösöket mind kitiltják a piacokról. El kell venni a kenyereket az élelmiszerek hamisítónak. Menjenek el napszámosoknak, hordjanak zsákot, vagy csináljanak amit akarnak, de azt a kereskedelmet, amelyet oly gyalázatosan és bűnösen üztek, ne folytathassák. A sok gyomor- és bélbajos ember, a sok vértelen szegény gyerek s a rengeteg egyéb étellel megmérgezett szegény ember bizonyosan boldog megelégedéssel veszi tudomásul az újítást.

De még ez nem elég. Tessék törvényt csinálni, új, modern, mindent felkaroló törvényt. Óriási anyag ez, amelynek csak jelentősége óriásibb. A törvényt tudós orvosoknak és kiváló jogászoknak kell megcsinálniuk. A piac ugyanis oly méregdrága, miért ne kapjunk jót?

— A női kereskedelmi tanfolyam vizsgálati elnöke. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a női kereskedelmi tanfolyam folyó tanévi vizsgálatának elnöki minőségben való vezetésével Magyar Endre iparoktatási főigazgatót bízza meg.

— A tiszáninneri ref. egyházkerület tegnap Miskolcon kezdte meg két napi tavaszi közgyűlését a ref. felsőbb leányiskola dísztermében Fejes István püspök egyházi és Dókus Ernő kerületi főgondnok világi elnöke mellett. A gyűlés Fejes István püspök imájával kezdődött, majd Dókus Ernő főgondnok mondotta el megnyitó beszédét. Megemlékezett, hogy új püspökké Fejes Istvánt és új főgondnokká őt, Dókus Ernőt választották meg. — A püspöki jelentést Radácsy György kerületi főjegyző ismertette. Az egyházkerület táviratilag üdvözölte Geduly Henrik új ev. püspököt mai ünnepélyes beiktatása alkalmából, jelezve, hogy az egyházkerületi gyűlés miatt, a kerület küldöttségileg nem képviselhetette magát. Püspöki előterjesztések és szavazások megejtése után, Kun Bertalan püspök helyébe a Baldácsy-bizottságba Fejes István püspököt választották

meg. Ezután titkárrá Lengyel Istvánt választották meg. Több egyházi ügy elintézése után déli 1 órakor megszakították a gyűlést, melynek résztvevői a Koronaszállodában bankettre gyűltek össze. A közgyűlést holnap folytatják.

Éjjeli támadás. Csepegő Istvánt tegnap este a pesti uton, egy ismeretlen férfi megtámadta. Először csak szóval szidalmazta, majd fején szurta. A megtámadott feljelentésére megindult a nyomozás. A detektív osztály kiderítette, hogy a támadó Novotni János volt, aki ellen a hivatalos eljárás megindult.

— Az eltűnt óra. Kassai Ferenc állami vízmeester feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 30 korona értékű óráját ellopta. A rendőrség bünyügyi osztálya kinyomozta a tettest Képegy József személyében, akinél az órát meg is találták.

— **Makacs öngyilkos.** Nyitráról jelentik nekünk: Özv. Bordán Mihályné 77 éves moconki asszony tegnap reggel öngyilkossági szándékból borotvával fölmetszette nyakát és súlyos sérülésével a kórházba szállították. Éjjel azonban kilopódzott a kórházból és a Nyitra folyóba vetette magát. Holttestét ma reggel halászták ki a vízből.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke. makói diákotthonába az 1911—12. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulónál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1911. év június 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

— **A gróf elvált felesége.** Bethlen Aurél gróf szásznadasai földbirtokos a rendőrségen panaszt emelt elvált felesége, Rády Vilma ellen, hogy az illetéktelenül használja a nevét és a grófi címet. A grófnét nem rég szerződtette a Király-színház és így került a neve forgalomba. Ma volt az érdekes ügy tárgyalása a hetedik kerületi kapitányságon, ahol Rády Vilma védekezésül felmutatta a házasságlevelet. Miután a kerületi kapitányság nem illetékes az ügy elbírálásában, az iratokat áttették a büntető járásbíróhoz.

— **Egy fillér miatt.** Nagy Dezső monosbéli tanító múlt év július hó 4-én el akart utazni Egerbe. Reggel kiment a monosbéli pályaudvarhoz, hogy jegyét megváltsa. A pénztári jegykiadással Molnár László máv. pályafelügyelő volt megbízva, aki Nagy Dezső kérelmére kiszolgáltatta a kért jegyet.

Nagy Dezsőnek azonban egy fillér járt volna vissza a pénzből, melyet azonban Molnár nem tudott teljesíteni, mert nem volt a pénztárban fillér. Nagy Dezső radikálisan követelte a pénztáros Molnártól a neki járó egy fillért. Mikor Nagy látta, hogy pénze, — az egy fillér — elveszett, heves sértegetésekre ragadtatta magát. Molnár sem hagyta saját igazát és kiszólt az egy fillér miatt toporzékoló Nagyra, hogy fogja be a száját. Ebből parázs kölesönös sértegetés támadt, aminek az lett a vége, hogy mikor az Eger-felé menő vonat berobogott a monosbéli pályaudvarra és arra Nagy fel akart szállni, Molnár hivatott három nálházót, akik levették a kupéból Nagy Dezsőt és nem engedték elutazni. Ezt az ügyet tárgyalta ma a miskolci törvényszék. Ítélethozatalra azonban nem került a sor, mert a korona tanu, kinek vallomása a tárgyalás folyamán szükségessé vált, nem jelent meg. Így okoz az egy fillér néhány száz korona költséget az államnak.

— **Nem adózunk a címe annak** a kiváló darabnak, amely ma este az Uránia-színházban bemutatóra kerül. A darab felőleli mindama kérdéseket, amelyek manapság az egész világot mozgatják. A termelés, a termelési módok és eszközök, a termékek értékesítése stb. az emberiség gyermekkorától kezdve napjainkig: tárgya a darabnak. Különös tekintettel természetesen hazánkra, melynek elmaradottságát s ezzel szemben a többi kultúr államok előrehaladottságát kitűnő gyakorlati érzékkel s politikai éleslátással világítja meg a szerző. Nincs ember tehát, akit ez a darab ne érdekelne s aki belőle nem tanulhatna. Hiszen fejlődésünk, történelmünk, gazdasági helyzetünk mind olyan dolgok, amelyeknek ismerete nélkül rendszeres, célszerű munka el nem képzelhető. A másfélszázad meghaladó állóképek és nagyszámu mozgófényképek rajzolják meg előttünk a mai helyzet képét, mit könnyen megérthetővé és felfoghatóvá tesz előttünk a gördülékeny nyelvezettel megírt szöveg. Kiváló érdekességet kölcsönöz a darabnak az a körülmény is, hogy most adják elő a vidéken először, ami szintén bizonyítéka annak, hogy az Uránia-színház igazgatósága minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik a város közönségének fokozódott igényeit kielégíteni.

Csak szépen dolgozó varróleányok

felvétetnek SZELEY JÓZSEFNÉ angol és francia női-divattermében,
Deák Ferenc-utca 38. sz.

Látta már Ön

a legelegánsabb izlésben utólérhetetlen

uri-divat kiállítást?

Győződjön meg róla, hogy a legmodernebb és a legelőkelőbb bel- és külföldi forrásokból beszerzett

uri-divat cikkek

nagy választékban verseny áron csakis

Grósz Mór

uri-divat áruházában

Fő-utca 54. (Hadik-palota, a színházzal szemben) kaphatók.

A Kazinczy Ferenc-utca 4. sz. házában az I. emeleten egy

5 szobás modern lakás,
a II. emeleten egy

4 szobás és egy 3 szobás
modern lakás

— mint a három lakásban fürdőszoba és villanyvilágítás — **kiadó.** Bővebbet a házmesternél.

Mandel Jenő

KASSA, Fő-utca 114.
a nagy laktanyával szemben.

Katonai és egyenruházati felszerelések. Önkénteseknek, csendőrségnek és vasutasoknak a legolcsóbb bevásárlási forrás. ::

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban még negyven ezer darab. ::

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Europában a legkorábban érő fajszőlőn arván hízetett piaci újdonság. Mindegyik házikertben is termelhető, lugasnak is kitűnő faj.

Piros Delaware.

Negyven hektóliter terem holdként, melyért irásban jótállók. Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasítás mellékeltek minden küldeményhez.

Május végén is ültethető. — Bővebb leírást, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor

KÓLY, (Bihar-megye.)
Pósta, távirda és telefon állomás.

COGNAC
GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN
UTÓDAI

Promontor

Bel- és külföldön kizárólag elismerő díszoklevéllel kitüntetve.

Mindenütt kapható!

511

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Kassán, Fő-utca 12. szám alatt lévő, eddig

Alexy Ödön utóda

cég alatt vezetett vésnök-üzletet átvettem és azt ugyanazon cég alatt fogom tovább vezetni.

A kül- és belföld legnevezetesebb intézeteinél több évi működésem alatt szerzett tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimet a legpontosabb kiszolgálásomról biztosíthatom.

Készítem úgy vésnöki, mint dombornyomatu és ruggyanta munkákat, a legpontosabban és legmodernebb kivitelben.

n Cimerek festése művészi kivitelben.

Midőn a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, vagyok

kitűnő tisztelettel

Garai Tivadar
vésnök.

Modern kereskedelmi és ipari célokra alkalmas 2 emeletes raktár nagy udvarral azonnal kiadó. Esetleg istálló és kocsiszínnel. — Felvilágosítást ad: **Grosz Adolf és fia** irodája, Schalkház épület.

CINNER M. végeladásán

Kassa, Kossuth Lajos-utca 3. sz. a.

3000 darab blouse
ezelőtt 15 korona, **most 3 korona.**

1000 darab ruhaalj
ezelőtt 20 korona, **most 4 korona.**

Használja fel mindenki e kedvező alkalmat!

Siessen bevásárolni, míg a készlet tart!